

กระทู้ถามที่ ๕๗๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง การแก้ปัญหาขยะแบตเตอรี่มือถือ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันการขยายตัวของโทรศัพท์มือถือได้เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าภายในสิ้นปี จะมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือประมาณ ๒๐ ล้านเลขหมาย และคาดว่าจะมีแบตเตอรี่ถูกนำมาใช้ประมาณ ๕๐ ล้านก้อน ซึ่งจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณโทรศัพท์มือถือดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากการทิ้งโทรศัพท์เก่าและการทิ้งแบตเตอรี่ที่ไร้มาตรการรองรับ เพราะโครงสร้างของโทรศัพท์และแบตเตอรี่มีสารอันตรายหลายชนิดที่สามารถแทรกซึมไปในแหล่งน้ำ อากาศและดิน และเข้าไปในห่วงโซ่อาหาร ซึ่งจะกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนและสัตว์ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับสภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้น และเป็นการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาเชิงรุก จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนการแก้ไขปัญหาขยะพิษอย่างไร
๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนการแก้ไขปัญหาคืออะไรที่จะเกิดขึ้นจากการทิ้งโทรศัพท์มือถือเก่าและแบตเตอรี่มือถืออย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อุดม ไกรวัฒน์สุรณ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดสมุทรสาคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๗๖ ร.

ของ นายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรสาคร

เรื่อง การแก้ปัญหาขยะแบตเตอรี่มือถือ

ข้าพเจ้า นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนการแก้ไขปัญหาขยะพิษ
อย่างไร

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ
ได้รับมอบหมายให้เป็นองค์กรหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมศักยภาพ
การจัดการของเสียเคมีวัตถุภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ
ของเสียเคมีวัตถุอย่างครบวงจรและปลอดภัย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ

๑. เพื่อควบคุมอัตราการเพิ่มของเสียเคมีวัตถุเฉลี่ยให้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ต่อปี
ตลอดช่วงระยะแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒

๒. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของเสียเคมีวัตถุจากภาคอุตสาหกรรม
ให้สามารถจัดการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และจากชุมชนให้สามารถจัดการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
ของปริมาณของเสียเคมีวัตถุที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อสิ้นแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัย
ด้านเคมีวัตถุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒

๓. เพื่อจัดให้มีระบบฐานข้อมูลของเสียเคมีวัตถุที่มีประสิทธิภาพ

สถานการณ์ด้านของเสียเคมีวัตถุในปี ๒๕๕๕ มีปริมาณของเสียเคมีวัตถุเกิดขึ้นประมาณ
๑.๖ ล้านตัน ของเสียเคมีวัตถุที่เกิดขึ้นประมาณร้อยละ ๘๐ เป็นของเสียเคมีวัตถุจากภาคอุตสาหกรรม
ประเภทต่างๆ ซึ่งการกำจัดยังคงเป็นปัญหาสำคัญเนื่องจากมีสถานที่รองรับของเสียไม่เพียงพอ จึงมักพบ
การลักลอบทิ้งของเสียในที่สาธารณะและอีกร้อยละ ๒๐ เป็นของเสียเคมีวัตถุที่เกิดจากชุมชนซึ่งยังถูกทิ้ง
ปะปนและจัดการร่วมกับขยะมูลฝอยทั่วไป และการควบคุมจัดการเป็นไปได้ยาก เนื่องจากยังขาดมาตรการ
และข้อกำหนดที่สามารถบังคับควบคุม รวมทั้งขาดระบบการกำจัดที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรการหลัก เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการของเสียเคมีวัตถุให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ดังนี้

๑. ควบคุมอัตราการเพิ่มของเสียเคมีวัตถุ โดยเฉพาะของเสียจากภาคอุตสาหกรรม โดยการส่งเสริมแนวความคิดการผลิตที่สะอาด และการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
๒. ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับโครงสร้างองค์กร ให้เอื้อต่อการส่งเสริมศักยภาพการจัดการของเสียเคมีวัตถุ
๓. ให้มีโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะศูนย์การจัดการของเสียเคมีวัตถุเพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
๔. จัดให้มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับของเสียเคมีวัตถุ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการของเสียเคมีวัตถุได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษ ให้สอดคล้องกับมาตรการทางการค้าที่กำหนดเงื่อนไขในการจัดการของเสียเคมีวัตถุและพันธกรณีระหว่างประเทศ
๖. บริหารจัดการของเสียเคมีวัตถุ และควบคุมพื้นที่จากสภาพการปนเปื้อนของเสียเคมีวัตถุ
๗. พัฒนาระบบการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของเสียเคมีวัตถุ
๘. จัดให้มีกลไกและการดำเนินการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ที่เป็นของเสียเคมีวัตถุ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ หรือกำจัดทำลายอย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประมาณ ๒๓ หน่วยงาน ได้มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ บรรลุไว้ในแผนการปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมศักยภาพการจัดการของเสียเคมีวัตถุ ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านเคมีวัตถุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๗ - ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น ๖๓ โครงการ วงเงินประมาณ ๖๔๕.๖๑ ล้านบาท

คำถามข้อ ๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการทิ้งโทรศัพท์มือถือเก่าและแบตเตอรี่มือถืออย่างไร

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า ปัญหาการทิ้งโทรศัพท์มือถือเก่าและแบตเตอรี่มือถือที่เกิดขึ้น เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีระบบการจัดการซากผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และยังมี

ข้อจำกัดในด้านกฎหมายที่สามารถบังคับควบคุมการจัดการให้ครอบคลุมตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า - ส่งออก ผู้ค้าปลีก ผู้บริโภค ผู้บำบัดและกำจัดขั้นสุดท้าย ตลอดจนการกำหนดผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตราย

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีแนวคิดในการจัดการโทรศัพท์มือถือเก่าและแบตเตอรี่ โดยจะกำหนดให้มีกลไกการรับและเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เหล่านี้จากผู้ใช้ โดยผ่านทางผู้ค้าปลีกเป็นผู้รวบรวม เพื่อส่งไปบำบัดและกำจัดในขั้นสุดท้าย ในระยะแรกควรใช้มาตรการสนับสนุนและการจูงใจ อาทิ การนำโทรศัพท์เครื่องเก่ามาแลกเครื่องใหม่ หรือใช้เป็นส่วนลดเมื่อซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่ สนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ เพื่อบริการจัดการอย่างครบวงจร โดยสนับสนุนภาคเอกชนให้เป็นผู้ลงทุนดำเนินการบำบัดและกำจัดของเสียประเภทเหล่านี้ และหากประสบความสำเร็จก็อาจขยายผลการดำเนินการในผลิตภัณฑ์อื่นต่อไป